

**Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola,
Felnőttoktatási Általános Iskola, Sajókaza**

Globális nevelés Akció Terv

Az Iskolában 2013 és 2016 között Európaik által támogatott projekt („*Global Fairness*”) keretében tanárok és diákok egyaránt közelebb kerülhettek a globális felelősségre nevelés fogalmához, tematikájához és módszertanához. A projekt eredményeképpen egy olyan tanári kézikönyv született, amely segítséget kíván nyújtani a pedagógusoknak ahhoz, hogy hogyan emeljék be a globális nevelést a tantárgyi keretek közé. A könyv az Artemisszió Alapítvány kiadásában jelent meg 2016-ban „*Iskolák a Változásért*” címen, azokat az óravázlatokat tartalmazza, amelyeket a projektben közreműködő tanárok készítettek el 6 tantárgyban. A tanárok az elkészült óravázlatokat a tantermekben is kipróbálták.

A Dr. Ámbédkar iskola és a globális nevelés

Az iskola speciális jellegéből adódóan az indulása óta kiemelten foglalkozik pedagógiai elméletében és gyakorlatában a globális nevelés által érintett kérdésekkel, úgy mint:

- anti-diszkrimináció, anti-rasszizmus, toleranciára nevelés, emberi jogok, a kulturális sokféleség tisztelete,
- társadalmi igazságosság
- tudatos fogyasztás
- demokráciára nevelés
- környezeti tudatosság
- az Európán (és nyugati kulturakörön) kívüli világ kultúráinak megismerése
- a globalizáció jelenségének megértése
- a gyengébbekkel, szegényebbek és elnyomottakkal való szolidaritás gondolata

Leghangsúlyosabb a társadalmi igazságosság témaköre volt a projekt előtt. 2011-től az Amnesty International Emberi Jogi Baráti Iskolája lett a Dr. Ámbédkar Iskola. Projektnapokat tartottunk az emberi jogok napján, a tananyag része az *emberi jogok és történetük, a polgári jogi küzdelmek* és részt veszünk az Amnesty nemzetközi akcióiban (levélíró maraton) is. Az emberi jogi baráti iskola projekt keretében is arra törekszünk, hogy egy olyan környezetet biztosítsunk, ahol a tisztelet, egyenlő bánásmód, egyenlőség és méltóság azok az alapvető értékek, melyek az oktatást, és az iskolai közösségen belüli kapcsolatokat alakítják.

Az iskola szellemiségében tehát jellemző volt, de a pedagógiai programban konkrétan nevesítve nem szerepelt a globális nevelés.

Az iskolai pedagógiáját meghatározó stratégiai dokumentumok között kiemelt fontosságú a 2015 ben elkészült, az iskola pedagógiai iránymutatását is tükröző dokumentum, a Belső Igény. <http://www.ambedkar.hu/belso-igeny/>.

Ez a mű, bár erre nem tér ki tételesen, egy globális nevelési alapvetés. Tartalmazza azokat a módszertani elveket, amelyeken a globális nevelés gondolata nyugszik: vagyis, amelyek a diákot kritikusan gondolkodni, kérdéseket feltenni és konstruktívan vitatkozni tanítják, ahelyett, hogy egy formálisan lefektetett tananyag-követelmény elsajátítására kérdeznének rá. A projekt oktatás a módszertan alapvető része. Az ember-jogi oktatásra kiemelt figyelmet fordítunk végig a középiskola négy éve alatt.

A mindennapi gyakorlatban is törekszünk a kooperatív pedagógia és a projektpedagógia módszereinek alkalmazására. A frontális munkát nem, illetve minimális mértékben tolerálja az iskola, hiszen nem is ér el eredményeket a nálunk tanuló, sok lemaradással küzdő, iskolai teljesítményével kapcsolatban frusztrált, hátrányos helyzetű diákoknál (se).

A Global Fairness projekt a Dr. Ámbedkar iskolában: tapasztalatok és tervek

Az Iskolák a Változásért projekt tartalmi és módszertani elemei közül mindegyiket egyformán fontosnak tartjuk, ám leghasznosabb számunkra talán a projekt azon vonatkozása, hogy a társadalmi kérdéseket a gazdasági és környezeti kérdésekkel összefüggésben vizsgálja a különféle tantárgyakon belül is. A gazdasági méltányosság, a tudatos fogyasztás és a globalizáció jelenségeinek megismertetésében összegyűlt széleskörű tapasztalatokkal (gyakorlatok, adatok, fogalmak) mindenképpen gazdagodott az iskola. Hasznos, hogy a projekt konkrét mintákat ad a tanároknak a globális dimenziók és az érettségi tananyag összefésüléséhez.

Az elkészült tanári segédanyag óratervei fontosak számunkra, mivel érzékenyítenek a fenntarthatóság, a környezeti méltányosság fontosságára, így segítenek az iskola céljainak elérésében, például erősíteni az olyan jó gyakorlatokat, mint a fellépés emberi jogok sérelme esetén, vagy a már bevezetett, de akadozva működő szelektív hulladékgyűjtés.

A projekt által már érezhető változások sorában meg kell említenünk a kialakult együttműködéseket. Ezek keretében globális nevelés témában tábor sorozatot tervezünk (2016. tél-tavaszi) a projektben megismert Tüskevár Iskolával és egy biofarmmal (Berceli, Fiatalok a Magyar Vidékért Alapítvány), építve a meglévő diák- és tanárkapcsolatokra és a projektre.

A projekt eredményeinek fenntartása érdekében az a szándékunk, hogy az elkészült óraterveket fokozatosan beépítsük a tanórákba (Mivel projektben részt vevők köre lecsökkent, a tantestületnek valamilyen szinten (pl értekezleten közös, gondolkodás, vagy külsős képzővel képzés) keretet kell biztosítani a témában való elmélyülésre, és a feldolgozására a konkrét diákcsoportokra koncentrálni).

A fenntartás másik eszköze egy, vagy több olyan „projekthét” bevezetése lehet, amely tematikájában a globális nevelés témaköréből merít. Ennek a projekthétnek a kidolgozása és lebonyolítása a projekt során elkészült kiadványra és a Belső Igény c. dokumentumra támaszkodva az Ámbédkar pedagógusai számára kiemelt feladat lehetne.

A terveink között szerepel az is, hogy más évfolyamokon, más témák feldolgozásánál is jobban figyelembe vegyük, kiemeljük a globális vonatkozásokat és fokozottabban ügyeljünk rá, hogy a vizsgákban és érettségi tételekben is megjelenjen ez a tudás.

A globális nevelés megerősítését célzó tevékenységek közül a legrealisabbnak, illetve legkívánatosabbnak a következő tevékenységek látszanak:

- tanárképzés (külsős képző által)
- globális nevelés nyári tábor gyerekeknek
- globális nevelési témák beemelése a rendes tananyag keretei közé

Ezek érdekében az iskola aktívan keresi az új forrásokat, illetőleg nyitott az együttműködésekre, illetőleg minden eszközzel támogatja a tantestületet abban, hogy minél jobban ismerjék meg a globális nevelés szemléletét és tudásanyagát. Ezzel a tudással felvértezve a tantestület lehetőséget kap arra is, hogy kiegészítse tapasztalataival, jó gyakorlataival a már létező pedagógiai programot.

Az iskola vezetősége elkötelezett arra, hogy a globális felelősségre nevelés fejlesztése bekerüljön az iskola stratégiai céljai közé és ezt a pedagógiai programban is megfogalmazza, tudatosan megjelenítve és kiemelve a társadalmi-, gazdasági-, és környezeti igazságosság szempontjait a tananyagban.

Dátum, aláírás

**GLOBAL
FAIRNESS**

The project "Global Fairness" has been funded with support from the European Commission.

The contents of this action are the sole responsibility of contractor and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.